

รวมคำบรรยาย

ภาคสอง สมัยที่ ๗๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ เล่มที่ ๔

บทบรรณาธิการ

คำถาม โจทย์ฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนนิติกรรมการให้ที่ดินและบ้านระหว่างจำเลยทั้งสอง ผู้ได้ลาภนอก (ผู้รับ) จะนำสืบพยานบุคคลว่านิติกรรมการให้เป็นนิติกรรมให้โดยมีค่าตอบแทน มิใช่ให้โดยเสนหาไม่มีค่าตอบแทนตามข้อความในหนังสือสัญญาให้ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๓๐/๒๕๖๕

ตามคำฟ้องและคำขอท้ายฟ้องโจทก์ขอให้ศาลเพิกถอนนิติกรรมให้ที่ดินและบ้านพิพาทระหว่างจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ อันสืบเนื่องมาจากจำเลยที่ ๑ โอนกรรมสิทธิ์เฉพาะส่วนของตนในที่ดินและบ้านพิพาทให้แก่จำเลยที่ ๒ โดยเสนหา มิใช่เป็นเรื่องที่โจทก์ฟ้องขอให้บังคับหรือไม่บังคับตามสัญญาให้ที่โจทก์กับจำเลยทั้งสองเป็นคู่สัญญาที่ก่อนนิติสัมพันธ์กันเอง กรณีไม่อยู่ในบังคับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๙๕ (ข) จำเลยที่ ๒ มีสิทธินำสืบพยานบุคคลได้ว่านิติกรรมให้ที่ดินและบ้านพิพาทระหว่างจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ เป็นนิติกรรมให้โดยมีค่าตอบแทน มิใช่เป็นการสืบพยานบุคคลเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อความในเอกสารไม่ต้องห้ามตามบทบัญญัติดังกล่าว

คำถาม นักสังคมสงเคราะห์เป็นผู้ตั้งคำถามผู้เสียหายที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ในคำถามที่อาจกระทบกระเทือนต่อจิตใจเด็กอย่างรุนแรง การสอบสวนชอบหรือไม่

ผู้เสียหายอายุ ๑๐ ปีเศษ ถูกล่วงละเมิดทางเพศ มิได้ถูกทำร้ายถึงตายหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจะจัดการเองได้ จะขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการหรือยื่นคำร้องขอให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทน จะต้องดำเนินการอย่างไร

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๑๗/๒๕๖๕

จำเลยฎีกาว่า นักสังคมสงเคราะห์เป็นผู้ตั้งคำถามโจทก์ร่วม การสอบสวนมิได้ดำเนินการโดยพนักงานสอบสวน การสอบสวนจึงไม่ชอบ โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องนั้น

เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๓ ทวิ การสอบปากคำผู้เสียหายที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ หากนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เห็นว่าคำถามที่อาจกระทบกระเทือนต่อจิตใจเด็กอย่างรุนแรงให้พนักงานสอบสวนถามผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เป็นการเฉพาะตามประเด็นคำถามของ

พนักงานสอบสวน ดังนั้น การที่พนักงานสอบสวนตั้งคำถามผ่านนักสังคมสงเคราะห์ให้
นักสังคมสงเคราะห์ถามโจทก์ร่วมในคำถามที่อาจกระทบกระเทือนต่อจิตใจเด็กอย่างรุนแรงนั้น
ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๓ ทวิ แล้ว การสอบสวน
จึงเป็นไปโดยชอบ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

โจทก์ร่วมอายุ ๑๐ ปีเศษ ถูกจำเลยล่อลวงละเมิดทางเพศ มิได้ถูกทำร้ายถึงตาย
หรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจะจัดการเองได้ การจะขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมได้ต้องกระทำ
โดยผู้แทนโดยชอบธรรม กรณีเป็นบิดาต้องเป็นบิดาโดยชอบด้วยกฎหมาย เมื่อบิดา
โจทก์ร่วมหย่าขาดกับมารดาโดยให้มารดาเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง บิดาโจทก์ร่วมจึงไม่ใช่ผู้แทน
โดยชอบธรรมตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓ และ
มาตรา ๕ (๑) การที่โจทก์ร่วมโดยบิดาโจทก์ร่วมขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมและขอให้จำเลยชดใช้
ค่าสินไหมทดแทนซึ่งศาลชั้นต้นสั่งอนุญาตนั้น มิได้เป็นไปตามบทบังคับอันว่าด้วยความสามารถ
ของบุคคลตามกฎหมายแต่ว่าจะยกฟ้องหรือไม่รับพิจารณาเสียทีเดียวยังไม่ได้ ชอบที่จะสั่งให้
แก้ไขความบกพร่องเสียก่อนตามนัยแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๖
วรรคสอง ประกอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ แต่เมื่อโจทก์ร่วม
มิได้อุทธรณ์หรือฎีกา และจำเลยเพิ่งฎีกาขึ้นมา และคดีไม่อาจทำให้คำวินิจฉัยของศาลฎีกา
เกี่ยวกับปัญหาว่าจำเลยกระทำผิดตามฟ้องของโจทก์หรือไม่เปลี่ยนแปลงไป การจะสั่งให้แก้ไข
อำนาจฟ้องของโจทก์ร่วมให้ถูกต้องเสียก่อนในกรณีนี้จึงไม่จำเป็น เพราะไม่เกิดประโยชน์
อย่างใดสำหรับคดีในส่วนแพ่งที่ขอให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งการพิจารณาคดีต้อง
เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งนั้นปรากฏว่า โจทก์ร่วมยื่นคำร้องขอให้บังคับ
จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนรวม ๒ ฉบับ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้รับคำร้องของโจทก์ร่วม
โดย ส. ซึ่งเป็นบิดา แต่ไม่รับคำร้องอีกฉบับของโจทก์ร่วมโดย พ. ซึ่งเป็นมารดาผู้ใช้อำนาจ
ปกครองและเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมของโจทก์ร่วมโดยไม่มีการอุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นต้น
ดังกล่าว และได้ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อมา ทั้งโจทก์ร่วมโดย พ. ยังเคยขอให้ศาลชั้นต้น
ออกคำสั่งบังคับให้จำเลยปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ในคดีส่วนแพ่งด้วย
ต้องถือว่า พ. ผู้แทนโดยชอบธรรมของโจทก์ร่วมได้ให้ความยินยอมตามคำร้องของ
โจทก์ร่วมฉบับที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้รับคำร้องแล้ว จึงไม่ต้องมีคำสั่งกำหนดให้โจทก์ร่วม
แก้ไขข้อบกพร่องในเรื่องความสามารถตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๖
วรรคสอง

คำถาม ศาลชั้นต้นรับฟ้องเป็นคดีแพ่งสามัญ ต่อมาจะเปลี่ยนไปดำเนินกระบวนการ
พิจารณาอย่างคดีมโนสารได้หรือไม่

จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ โจทก์ไม่ยื่นคำขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดให้ตนเป็นฝ่ายชนะคดีโดยขาดนัด ศาลต้องมีคำสั่งจำหน่ายคดีเสียจากสารบบความหรือไม่
คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๕๔/๒๕๖๕

ศาลชั้นต้นรับฟ้องเป็นคดีสามัญ จำเลยยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลายื่นคำให้การ ศาลชั้นต้นอนุญาตให้ขยายได้ถึงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๒ จำเลยยื่นคำให้การในวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ เกินกำหนดระยะเวลาที่ศาลอนุญาต ถือว่าจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๙๗ การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับคำให้การของจำเลยและให้ดำเนินคดีอย่างคดีมโนสาเร่เป็นการไม่ชอบ ต่อมาศาลชั้นต้นมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งรับคำให้การของจำเลยเป็นไม่รับคำให้การอันเป็นการชอบแล้ว แม้ศาลชั้นต้นจะมีได้เพิกถอนการดำเนินคดีอย่างคดีมโนสาเร่ด้วย ก็ไม่ทำให้การพิจารณาคดีนี้ซึ่งเป็นคดีสามัญยังคงเป็นการพิจารณาคดีอย่างคดีมโนสาเร่ เพราะไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีสามัญเปลี่ยนไปดำเนินการพิจารณาอย่างคดีมโนสาเร่ได้

จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๙๗ ไม่ปรากฏว่าโจทก์ได้ยื่นคำขอต่อศาลภายในสิบห้าวันนับแต่ระยะเวลาที่กำหนดให้จำเลยยื่นคำให้การได้สิ้นสุดลงเพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดให้ตนเป็นฝ่ายชนะคดีโดยขาดนัด ตามมาตรา ๑๙๘ วรรคหนึ่ง และวรรคสองบัญญัติว่า ถ้าโจทก์ไม่ยื่นคำขอต่อศาลภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีนั้นออกเสียจากสารบบความ แต่ไม่ใช่เป็นบทบังคับศาลเด็ดขาดให้ต้องมีคำสั่งจำหน่ายคดี หากอยู่ในดุลพินิจของศาลที่จะสั่งจำหน่ายคดีหรือไม่ก็ได้ โดยพิจารณาตามพฤติการณ์แห่งคดีเป็นราย ๆ ไป

ในวันนัดสืบพยานโจทก์ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งรับคำให้การของจำเลยเป็นไม่รับคำให้การเพราะจำเลยยื่นพ้นกำหนดระยะเวลาที่ศาลชั้นต้นอนุญาตให้ขยาย และถือว่าจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ ให้สืบพยานหลักฐานโจทก์ไปฝ่ายเดียว และโจทก์ก็ได้นำพยานเข้าสืบรวม ๕ ปาก แสดงว่าโจทก์ประสงค์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยต่อไป การที่ศาลชั้นต้นไม่ได้มีคำสั่งจำหน่ายคดีนี้เสียจากสารบบความแต่ให้สืบพยานหลักฐานโจทก์ไปฝ่ายเดียวแล้วพิพากษาคดีไปย่อมเป็นการใช้ดุลพินิจที่เหมาะสมแล้ว หากขัดต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๙๘ วรรคสอง ไม่ การดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำถาม ศาลพิพากษาตามยอม โดยสัญญาประนีประนอมยอมความกำหนดให้จำเลยชำระค่าฤชาธรรมเนียมในส่วนที่ศาลไม่สั่งคืนและค่าทนายความให้แก่โจทก์ มิฉะนั้นให้ถือว่าผิดนัดยินยอมให้โจทก์บังคับคดีได้ทันที ดังนี้ กำหนดระยะเวลาบังคับคดีเริ่มนับเมื่อใด

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๔๘/๒๕๖๕

ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาตามยอมให้จำเลยทั้งสี่ร่วมกันชำระหนี้แก่โจทก์ โดยข้อ ๑ จำเลยทั้งสี่ตกลงร่วมกันหรือแทนกันชำระหนี้ได้ก่อนจำนองตามฟ้องแก่โจทก์เป็นเงิน ๒๑,๗๔๗,๑๕๘.๑๖ บาท พร้อมดอกเบี้ย แม้สัญญาประนีประนอมยอมความข้อ ๒ ระบุว่าในการชำระหนี้ตามข้อ ๑ จำเลยทั้งสี่ตกลงร่วมกันผ่อนชำระเป็นรายเดือนเดือนละไม่น้อยกว่า ๑๘๐,๐๐๐ บาท ให้เสร็จสิ้นภายใน ๑๒ เดือน นับแต่วันทำสัญญาประนีประนอมยอมความเป็นต้นไป กำหนดชำระงวดแรกภายในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ งวดต่อไปทุกวันที่ ๒๒ ของทุกเดือนถัดกันไปก็ตาม แต่สัญญาประนีประนอมยอมความข้อ ๓ ระบุว่า จำเลยทั้งสี่ตกลงร่วมกันหรือแทนกันชำระค่าฤชาธรรมเนียมในส่วนที่ศาลไม่สั่งคืนและค่าทนายความ ๓,๐๐๐ บาท ให้แก่โจทก์อีกส่วนหนึ่งต่างหาก ภายในวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๒ และข้อ ๔ ระบุว่า หากจำเลยทั้งสี่ไม่ชำระหนี้หรือชำระหนี้ไม่ครบถ้วนหรือผิดนัดชำระหนี้ข้อใดข้อหนึ่งก็ตามให้ถือว่าผิดนัดทั้งหมด จำเลยทั้งสี่ยินยอมให้โจทก์บังคับคดีได้ทันทีโดยให้ยึดทรัพย์สินจำนองตามฟ้องและทรัพย์สินอื่นของจำเลยทั้งสี่ออกขายทอดตลาดชำระหนี้จนครบถ้วน กำหนดเวลา ๑๐ ปี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๔ ย่อมเริ่มนับตั้งแต่วันที่โจทก์อาจขอดำเนินการบังคับคดีได้ เมื่อจำเลยทั้งสี่ผิดนัดไม่ชำระค่าฤชาธรรมเนียมในส่วนที่ศาลไม่สั่งคืนและค่าทนายความให้แก่โจทก์ ภายในวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๒ ตามสัญญาประนีประนอมยอมความข้อ ๓ ระยะเวลาการบังคับคดีของโจทก์ต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๒ เป็นต้นไปไม่ใช่ นับแต่วันครบกำหนดชำระหนี้ตามมูลหนี้หลักข้อ ๒ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ โจทก์ขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินของจำเลยที่ ๓ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ล่วงเลยเวลา ๑๐ ปี ตามมาตรา ๒๗๔ โจทก์หมดสิทธิบังคับคดีแก่จำเลยที่ ๓

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์

บรรณาธิการ